DİLİN AFETLERİ

Konu ile ilgili âyet:

وَمَنْ يَكْسِبْ خَطِيئَةً أَوْ إِثْمًا ثُمَّ يَرْمِ بِهِ بَرِيئًا فَقَدِ احْتَمَلَ بُهْتَانًا وَإِثْمًا مُبِينًا

“Kim bir hata (küçük günah) veya büyük günah işler, sonra onu masum olan birinin üstüne atarsa, bir iftira ve pek kesin bir vebal yüklenmiş olur.” Nisa ;112.

Hadis: وَمَنْ كَانَ يُؤْمنُ بِاللهِ وَالْيومِ الآخِرِ ، فَلْيَقُلْ خَيْراً أَوْ لِيَسْكُتْ

"Allah'a ve âhiret gününe inanan, ya hayır söylesin ya da sussun." (Buhârî, Edeb 31, 85, Rikak 23; Müslim, Îmân 74)

Muhterem Müslümanlar!

Hutbemiz, dil ve dilin afetlerinden biri olan iftira hakkındadır.

- En şerefli varlık olarak yaratılan insanda hitap çiçeği açmıştır. O, diğer varlıklardan farklı olarak hem kendisine konuşulan hem de kendisi konuşan, duygu ve düşüncelerini ifade eden bir varlıktır.
- Dil, bazen insanı alır Cennete götürür; bazen de onu baş aşağı Cehenneme sürükler.
- Dil hayırda kullanılırsa, insanı yukarı kaldıran, Cennette en yüksek makamlara çıkaran bir uzuvdur; şerde kullanılırsa, onu batıran, aşağıların en aşağısına düşüren bir organdır.

•Az, öz, yerinde ve bir ihtiyaca binaen konuşmanın bir fazilet; boş ve çok konuşmanın da bir zaaf ve felaket sebebi olduğunu Allah Rasülü ifade etmektedir. Hatta Efendimiz, dile sahip olmayı Cennet alışverişinde bir pazarlık şartı olarak ifade etmekte ve şöyle buyurmaktadır. (مَنْ يَضْمَنْ لِي ما بيْنَ لَحْيَيْهِ وَمَا بيْنَ رِجْلَيْهِ أضْمنْ لهُ الجَنَّة) “Kim bana, iki çene arası ve apış arası mevzuunda söz verir, kefil olursa, yani iffetini korur, zinanın sınırlarına dikkat eder, diliyle gıybete, hakarete, zulme girmezse, ben de ona Cennet için kefil olurum.” (Buhârî, Rikak 23) buyurmaktadır. Çünkü dil, Allah’a karşı en büyük vazifemiz olan tesbihât, tahmîdât ve tekbirâtı seslendiren bir enstrümandır. Dua, Allah’ı zikir/Allah’ı anma ve Allah’ı anlatma, emr-i bi’l-ma’ruf nehy-i ani’l-münker gibi yüce vazifeleri yerine getiren dildir

- Rivayete göre; bir gün Davud aleyhisselam, Lokman aleyhisselam’dan bir koyun kesip en iyi yerinden iki parça et getirmesini istemiş; Hazreti Lokman da ona kestiği hayvanın dilini ve yüreğini getirmiş. Birkaç gün geçince Davud aleyhisselâm bu defa hayvanın en kötü yerinden iki parça et getirmesini istemiş. O yine dilini ve yüreğini getirmiş. Hazreti Davud, bunun sebebini sorunca Hazreti Lokman şöyle demiş: “Bu ikisi iyi olursa, bunlardan daha iyisi, kötü olursa da bunlardan daha kötüsü olmaz.”
- Allah Rasûlü (aleyhissalâtu vesselâm) şöyle buyurmuştur:
- إذا أَصْبح ابْنُ آدم ، فَإِنَّ الأعْضَاءَ كُلَّهَا تُكَفِّرُ اللِّسانَ، تَقُولُ: اتَّقِ اللهَ فينَا، فَإِنَّما نحنُ بِكَ فَإِنِ اسْتَقَمْتَ اسَتقَمْنا وإنِ اعْوججت اعْوَججْنَا“Ademoğlu sabaha erdimi, bütün azaları, dile ricada bulunur: “Nolur bizim hakkımızda Allah’tan kork, aman dikkat et. Zira biz sana tâbiyiz. Sen istikamette olursan biz de istikâmette oluruz, sen sapıtırsan biz de sapıtırız!” derler.” Tirmizi, Zuhd 61, (2409).

- İmam-ı Gazzalî hazretleri İhyau Ulûmid-Din adlı eserinde dilin âfetlerine geniş yer ayırmış ve yalan, iftira, gıybet, kovuculuk, gereksiz yere konuşmak, çirkin sözler söylemek, alay ve küçümsemede bulunmak, övünmek, cedel yapmak, polemiğe girmek, haksızlığını laf cambazlığıyla örtmeye çalışmak gibi kötü şeyleri dilin âfetleri olarak saymıştır. Görüldüğü üzere dil, iki yanı da keskin bir bıçak gibidir; sahibini de kesebilir, sahibine kötülük düşünenin sözünü de; imanın tercümanı bir alet olarak küfrün kökünü de kesebilir, küfre sebep bir afet olarak insanla iman arasındaki bağı da; yani onu hayırlı bir alet haline getirmek de, insanı batıran şerli bir uzuv durumuna düşürmek de insan iradesine bırakılmıştır.

- Hutbemize Peygamber Efendimiz aleyhissalâtu vesselâm'ın söz incileriyle devam edelim: "Allah'ın zikri yani O'nu anma dışında kelamı çok yapmayın. Zira, Allah'ın zikri dışında çok konuşmak, kalbe kasvet (katılık) verir. Şunu da bilin ki, insanların Allah'a en uzak olanı kalbi katı olanlardır." (Tirmizi, Zühd 62)
- Peygamber Efendimiz'in konuyla alâkalı diğer hadisleri şöyledir: "Kişinin haksız yere bir Müslüman'ın onur ve namusuna dil uzatması, büyük günahların en büyüklerindendir."Ebu Davud Edeb 35.
- "Zandan sakının. Çünkü zan sözün en yalanıdır." (Buhârî, Vasâyâ 8, Müslim, Birr 28. Tirmizî, Birr 56) "Kardeşinle (düşmanlığa varan) tartışmaya girme, onunla (kırıcı şekilde) şakalaşma ve ona yerine getiremeyeceğin sözü verme." Tirmizi Birr 58.
- Ebû Musa'dan (ra) rivayet olunduğuna göre, "Ey Allah'ın Resûlü, İslâm(a inananlar)ın hangisi daha hayırlıdır?" diye sordular. Peygamberimiz (sav), "En hayırlı Müslüman, diğer insanların, onun dilinden ve elinden (gelecek kötülüklerden) güven içinde oldukları kimsedir!" (Buhârî, Îmân 4-5, Müslim, Îmân 64-65.) buyurdu.

Dilin afetlerinden biri de iftiradır

- “Yalan söylemek, uydurmak, asılsız isnatta bulunmak” gibi mânalara gelen iftirâ, terim olarak “bir kimseye asılsız olarak suç, günah yahut kusur sayılan bir söz, davranış veya nitelik isnat etmek” anlamında kullanılmaktadır. Ancak günlük dilde iftira yaygın olmakla birlikte hukuk ve ahlâkta daha çok ifk ve bühtan terimleri, zina iftirası için de kazf kelimesi kullanılmaktadır.
- Kur’ân-ı Kerîm’de iftira ve aynı kökten çeşitli kelimeler elli dokuz yerde geçmektedir.

•Münafık ve iftira ayrılmaz bir bütündür. Ortamını bulduklarında efendimizin eşine bile ifk hadisesinde olduğu gibi laf söylemekten çekinmemişlerdir. Müminler kıyamete kadar bu gerçeği unutmamalı ve basiretli davranmalıdırlar, yoksa Allah indinde mesul olurlar.

- Nur suresi 12. ayet bu gibi durumlarda muminlere ikazda bulunuyor ve yapmaları gerekeni söyle beyan buyuruyor.
- "Siz ey müminler, bu dedikoduyu daha işitir işitmez mümin erkekler ve kadınlar olarak birbiriniz hakkında iyi zan besleyip; Haşa bu besbelli bir iftiradan başka bir şey değildir demeniz gerekmez miydi?"
- Efendimiz aleyhisselatü vesselam; bir mümini yapılan iftiraya karsı koruyanı da Allah cehennemden koruyacağını müjdeliyor. Ebud derda radiyellahu anhun rivayetine göre Efendimiz söyle buyurdu " Kim kardeşinin ırz ve namusunu onu gıybet edene karşı savunursa, Allah da kıyamet günü o kimseyi cehennemden korur" (Tirmizi Birr 20).
- Bir cemaate cemiyete yapılan iftira da çok tehlikelidir. İftira atan cemaatin her bir ferdinden helallik almadan ahirette yakasını kurtaramaz. Medya diliyle yapılan iftiralar katlanarak büyüdüğünden dolayı helalleşmek nerede ise imkânsız hale geliyor.

- Dinimizdeki küllî kaidelerden hareketle diyebiliriz ki, lakap takma, iftira atma, hakaretlerle incitme türünden muhatabını rencide ve rahatsız eden her türlü fiil günahtır, haramdır ve yapanı da günahkâr eder. İnançsız da olsa masum ve hatasız ise, onu rahatsız etmek İslam dininde yasaktır. Çünkü Peygamberimiz (aleyhissalatü vesselam) “Kim Müslümanların himayesinde yasayan gayri müslim bir zimmîye eziyet etse, sanki bana eziyet etmiş gibidir ve ben şüphesiz onun hasmıyım” (Ebu Davud, Harac, 31-33) buyurmuştur.

- Hasılı, Müslüman az ve öz konuşmalı, sevap olmayan şeylere ve laubaliliklere, yani kendisini ilgilendirmeyen, dünya ve ahiret adına kendisine fayda vermeyen gereksiz şeylere kat'iyen girmemeli. Din kardeşini hafife almamalı, dili ile, jest ve mimikleriyle onunla dalga geçmemeli; bilgi sahibi bir insansa ve ille de konuşması gerekiyorsa, sohbet-i Cânan'dan bahisler açmalı, Kendisi bilmiyorsa, başkalarının o istikamette konuşması için zemin hazırlamalı, Allah Resûlü'nün buyurduğu gibi "Allah'a ve ahiret gününe inanan kimse ya hayır konuşsun ya da sussun." hadis-i şerifine uygun bir hayat sergilemelidir.
- Rabbim, dilimizi zikrinden, bedenimizi ibadetten ayırmasın. Bizlere, dinimizi en doğru şekilde anlamayı, yaşamayı ve anlatmayı nasip etsin!